

עניין לציבור

ביטאון הפקולטה
למשפטים

הפקולטה
למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

תוכן עניינים

דבר
הדיקון

4

שמחים
להכיר

5

חדשות
ואירועי
הפקולטה

6

יישוב
סכסוכים
שיפוטי

16

תוכניות
בינלאומיות
בימי קורונה

18

אקדמי יחד -
תוכנית לשילוב
אנשים עם
מוגבלויות

20

בוגרים מגיעים
רחוק וראיון
עם ברוך קרא

26

תכנון פנים האולם
שולמית כרמי

דבר הדיקן

בימים אלו אנו ניצבים בפתחה של שנת לימודים חדשה לאחר שנה וחצי של מחקר והוראה בצילו של משבר הקורונה. הפקולטה לא קפאה על השמרים בתקופה זו והמשיכה בתנופת צמיחה והתפתחות. בינואר 2022 יצטרף לשורות הפקולטה חבר סגל חדש המתמחה בתחום המשפט הפלילי, ד"ר איתי רביד, המגיע אלינו מאוניברסיטת וילנובה בארצות הברית.

הפקולטה השיקה שני מסלולי לימוד חדשים: תואר שני בלימודי משפט לבוגרי מקצועות הרפואה ואשכול רגולציה ותעשייה במסגרת התוכנית לתואר שני ברגולציה ומדיניות סביבתית. בנוסף השיקה הפקולטה מסלול משולב לתואר ראשון במשפטים ופסיכולוגיה.

הפקולטה משקיעה מאמץ רב בהכנות ליום שאחרי הקורונה והיא אחת השותפות המרכזיות בתוכנית האוניברסיטה להטמעת טכנולוגיות חדשניות בהוראה, תוך כוונה להוציאה לפועל כבר בשנת הלימודים הנוכחית. הטמענו טכנולוגיות וידאו מתקדמות בחדר הסגל ובאולם משפט מבוסס שיאפשרו קיום הוראה וכנסים במתכונת היברידית.

הפקולטה הרחיבה את מעגל השותפים הבינלאומיים שלה וחתמה על הסכמי שיתוף פעולה עם **Temple University** בארצות הברית, **City University of Hong Kong** ו-**The University of Bremen** בגרמניה.

הפקולטה הרחיבה גם את מעגל המשרדים העמיתים. זו הזדמנות לברך את משרד ברנע ומשרד גולדפרב זליגמן שהצטרפו לתוכנית העמיתים של הפקולטה. אני מברך גם את שאר המשרדים העמיתים, ובכלל זאת; גורניצקי ושות' (GNY), הרצוג פוקס נאמן, יגאל ארנון ושות', מיתר עורכי דין, מ. פירון ושות', פישר בכר חן וול אוריון ושות', ש. הורוביץ ושות' ותדמור לוי ושות' ומאחל לכולנו המשך עבודה משותפת מוצלחת.

אנו שמחים לחזור לשגרת הלימודים בקמפוס. הגעגוע ללימודים המתקיימים פיזית בכתות, המפגש עם חוקרים/ות, עמיתים/ות וסטודנטים/ות פנים אל פנים, ההנאה ממדשאות הקמפוס, היו משותפים לכולנו.

מאחל לכולם/ן שנה טובה,

פרופ' אורן פרז
דיקן הפקולטה

dikan.law@biu.ac.il | 03-5318414

ד"ר איתי רביד

סיים את לימודי הדוקטורט באוניברסיטת סטנפורד, בה שימש גם כמרכז תוכנית התואר השני במשפט וחברה (SPILS). מחקריו מתמקדים במערכת היחסים שבין משפט פלילי, טכנולוגיה וחברה בדגש על אחריות מערכת המשפט הפלילי בעידן של דמוקרטיה דיגיטלית. ד"ר רביד עושה שימוש במגוון שיטות מחקר בדגש על כלים אמפיריים.

נקודת מבט אישית

אני מאד אוהב לצלם, אך במרוצת השנים ועם השיפור באיכות המצלמות בטלפונים הסלולריים זנחתי בהדרגתיות את השימוש במצלמות המסורתיות. לאחרונה החלטתי להחזיר עטרה ליושנה. נראה אם אצליח.

שמחים להכיר סגל אקדמי שהצטרף לפקולטה

חדשות הפקולטה

זכיות של הסגל האקדמי

פרופ' שחר ליפשיץ ופרופ' מיכל אלברשטין זכו במימון כנס בינלאומי בנושא אימוץ תפיסת יישוב סכסוכים להתמודדות עם הצימוד היהודי-דמוקרטי מטעם האקדמיה הלאומית למדעים, הקרן לקידום מדעי הרוח והחברה.

פרופ' אורן פרז (עם ד"ר חנן מנדל, הקריה האקדמית אונו) זכו במענק של ה-ISF לקיום סדנת מחקר בנושא 'מערכות רגולציה חכמות בעידן האינטליגנציה המלאכותית'.

פרופ' אורן פרז (עם ד"ר מילאנה פרנקל-מורגנשטרן מהפקולטה לרפואה) ופרופ' מיכל אלברשטין (עם ד"ר אבשלום אלמליח מהמחלקה למדעי המידע) זכו במענקי מחקר של ה-DSI.

פרופ' צילי דגן זכתה בפרס חשין למצוינות אקדמית במשפט לחוקר בכיר על הישגיה האקדמיים ועל הצטיינותה במחקר.

פרופ' יובל פלדמן זכה בפרס פתאל למצוינות בחקר המשפט. השנה יוחד הפרס לתאוריה של המשפט.

פרופ' יאיר לורברבוים ופרופ' עמיחי רדזינר זכו בפרס התוכנית למשפט עברי ע"ש אסתר ורומי (QC) תייגר למאמר מצטיין במשפט עברי וחקר ההלכה לשנת תש"פ.

תואר ראשון במשפטים ובפסיכולוגיה

הפקולטה למשפטים והמחלקה לפסיכולוגיה מציעות תוכנית משולבת לתואר ראשון במשפטים ובפסיכולוגיה.

החיבור בין משפטים ופסיכולוגיה הינו אחד התחומים שמעוררים עניין רב מבחינת מחקרית, מדיניות ציבורית ובשדות הפרקטיים השונים בהם פועלים משפטים ופסיכולוגים. מהצד המשפטי, הידע הפסיכולוגי ביחס לאופנים בהם משפטים גורמים כגון: תהליכי קבלת החלטות, סביבה חברתית, תפיסות סיכון, צדק, יושרה ואמון על התנהגות יחידים וקבוצות בסיטואציות משפטיות, והבנת היכולות של אוכלוסיות בסיכון הינה הבסיס לחלק גדול מתחומי המשפט המנסים לאסדר את ההתנהגות האנושית. מהצד הפסיכולוגי, הידע המשפטי על טיב ואופי החובות והזכויות ביחסים ההדדיים שבין הציבור לבין מוסדות השלטון השונים, בתי משפט, מחוקקים ורגולטורים ושל היחסים בין יחידים ובין ארגונים ובין יחידים לבין עצמם, מאפשרת להבין את המסגרת להרבה מהמרחבים בהם פועלים פסיכולוגים שונים.

בראש התוכנית עומדים פרופ' יובל פלדמן מהפקולטה למשפטים וד"ר אלירן הללי מהמחלקה לפסיכולוגיה.

פרופ' מרים מרקוביץ-ביטון זכתה בפרס הרקטור לחדשנות מדעית בגין הישגים מחקריים בשנת הלימודים תש"פ. כמו כן, זכתה במענק מחקר מטעם מכון אלי הורביץ.

ד"ר מנאל תותרי-ג'ובראן זכתה במענק המחקר לחוקרים בכירים ופוסט דוקטורנטים מטעם מכון וולטר ליבך לחקר הדו-קיום היהודי-ערבי. הצעת המחקר זכתה במענק בגין איכותה ותרומתה לקידום חקר יחסי יהודים-ערבים.

ד"ר מיטל גלבע וד"ר יותם קפלן זכו במענק GIF: Climate Change as Unjust Enrichment.

ד"ר יותם קפלן זכה בתואר מרצה מצטיין.

תוכניות לימוד חדשות

תואר שני בלימודי משפט לבוגרי מקצועות הרפואה תוכנית יוקרתית וחדשה לתואר שני בלימודי משפט ללא תזה (M.A.) לבוגרי מקצועות הרפואה והבריאות. התוכנית תעניק ידע משפטי בתחומים הרלוונטיים לעבודת וליום יום של אנשי רפואה, תחשוף את הסטודנטים לידע מעולמות התוכן של משפט ורפואה השלובים זה בזה כגון: נזיקין, אתיקה רפואית, רשלנות רפואית, משפט ופסיכיאטריה, ניהול מערכות בריאות ועוד, ותעניק כלים משפטיים להתמודדות עם אתגרים בסוגיות רבות המשיקות לתחומי הרפואה והמשפט.

● כנסים ואירועים

ועידת משפט וסביבה 2021

ועידת משפט וסביבה, בסימן אקלים ומשפט, דנה בהיבטי ליבה של הממשק המשפטי-אקלימי, בשינוי שעוברת הכלכלה העולמית בעקבות משבר האקלים ובמדיניות הנהוגה בישראל בהשוואה לזו הנהוגה בעולם, כמו גם בנושאים שעל סדר היום הסביבתי והחברתי בישראל.

לצפייה לחצו >>

ועדת שרים לענייני חקיקה

כנס משותף לפקולטה למשפטים, מערך הקליניקות והאגודה הישראלית לחקיקה. הכנס דן בדילמות המורכבות בעבודת ועדת השרים לענייני חקיקה באשר לחוסר שקיפותה ובאשר למערכת האיזונים והבלמים בין הרשויות.

לצפייה לחצו >>

סדנת מחקר: ריבוי גוונים של אכיפת מדינתית

סדנת המחקר ריבוי גוונים של אכיפה מדינתית מהווה שיתוף-פעולה בין הפקולטה למשפטים לפרקליטות המדינה. הסדנה משותפת לחוקרים באקדמיה ולפרקליטים ובמסגרתה מתקיים הליך למידה משותף, שתוצריו כוללים כתיבת מאמר בנושא הסדנה על-ידי כל אחד ממשתתפיה.

שולחן עגול: בנושא חוק אקלים לישראל - מבט השוואתי

בשולחן העגול השתתפו נציגים מטעם המשרד להגנת הסביבה, אדם טבע ודין ואנשי אקדמיה מהארץ ומחו"ל, אשר דנו בחוק האקלים.

ערב עיון בסימן הגותה של פרופ' רות גביזון ז"ל

בשנה האחרונה הלכה לעולמה כלת פרס ישראל, פרופ' רות גביזון. בערב העיון לזכרה ובסימן הגותה של פרופ' גביזון, הוצגו שלושה מאמרים שנגעו בנושאים בהם עסקה פרופ' גביזון והוצגו תגובות לכ"א מהמאמרים. האירוע התקיים בשיתוף כתב העת מחקרי משפט והפורום הישראלי למשפט וחירות.

לצפייה בכנס לחצו >>

משפט מבויים

הפקולטה למשפטים, בחסות משרד עורכי דין גורניצקי ושות' קיימה משפט מבויים בנושא "האם יש להעמיד שווי כלכלי לפטור הניתן לנושאי משרה אגב עסקה למכירת החברה", בהשתתפות השופט עופר גרוסקוף, שופט בית המשפט העליון, השופטת רות רונן מהמחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב ופרופ' אהוד קמר מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.

סדנה לקראת תיקון חוק דיני ירושה

פרופ' שחר ליפשיץ מהפקולטה למשפטים ועו"ד ארז קמניץ, המשנה ליועמ"ש, קיימו סדנה משותפת למשרד המשפטים ואנשי אקדמיה מובילים בתחום דיני הירושה לדיון בתיקון המוצע לחוק הירושה. הסדנה מבטאת שיתוף פעולה רחב בין משרד המשפטים לאקדמיה אותו מובילים הפקולטה למשפטים והיועץ המשפטי לממשלה.

לצפייה לחצו >>

הכנס הדו-שנתי של האקדמיה הבינלאומית למשפט

מסחרי וצרכני IACCL

הפקולטה למשפטים אירחה את הכנס ה-20 של האקדמיה הבינלאומית למשפט מסחרי וצרכני שהתקיים במתכונת מצומצמת ומקוונת. האקדמיה הוקמה ב-1980 ומאגדת חוקרים מובילים מכל העולם בתחומי המשפט המסחרי והצרכני. הכנס כלל שלושה מושבים על-פני יומיים.

לצפייה לחצו >>

אירועי חלוקת תארים

בטקס חלוקת התארים שהתקיים באולם וואהל בחודש יולי הוענק התואר בוגר הפקולטה במשפטים ל-164 בוגרים ובוגרות ותואר מוסמך הוענק ל-272 מוסמכים ומסמכות. שלושה מסיימי/ות תואר שלישי קבלו את התואר בטקס חגיגי שנערך בפארק דהאן באוניברסיטה.

אירוע פתיחת שנה לסטודנטים בשנה א'

הפקולטה למשפטים אירחה את הסטודנטים והסטודנטיות שהחלו את לימודיהם בשנה א' עם החזרה ללימודים בקמפוס. לאירוע הגיעו מעל 150 סטודנטים/ות ונכחו בו הדיקן פרופ' אורן פרז, סגן הדיקן ד"ר יעקב חבה, עו"ד אלונה חגאי-פריי והחונכים והחונכות. האירוע כלל סיור בקמפוס והסתיים עם פיצות ושתייה קרה.

הרצאות Start law למתקבלים

מתקבלים ומתקבלות ללימודים בפקולטה בשנה"ל תשפ"ב נהנו ממפגש ייחודי שכלל הרצאות קצרות של פרופ' רות הלפרין-קדרי בנושא "פמיניזם זה לכולם.?" ושל ד"ר אורי שרון בנושא "שינוי אקלים כאיום אסטרטגי". המפגש הסתיים בשאלות, תשובות וטיפים לקראת פתיחת שנת הלימודים

כנס צובא למשפט עברי

כנס צובא ה-10 למשפט עברי אורגן במשותף על ידי הפקולטות למשפטים באוניברסיטת בר-אילן, האוניברסיטה העברית ואוניברסיטת תל אביב. הכנס השנה עסק בחוק הירושה, גם על רקע השינויים הצפויים לפי חוק הירושה החדש. הכנס הפגיש את חוקרי המשפט העברי ודיינים עם מיטב החוקרים בתחום דיני הירושה, ושילב הרצאות ולימוד משותף לפי שיטות המשפט השונות. בין השאר נידונו נושאים כמו: תקנות בדיני ירושה, ירושה וצוואה, ירושה וטכנולוגיה, ירושה ומגדר ועוד.

● אירועי ערב ספר

ספר אליקים רובינשטיין (הוצאת נבו)

אירוע השקה לספר אליקים רובינשטיין בעריכתם/ן פרופ' מרים מרקוביץ-ביטון, נשיא בית המשפט העליון בדימוס אהרן ברק, השופטת בדימוס אילה פרוקצ'יה

ועו"ד רינת סופר. הספר עוסק בפעילותו הענפה של השופט רובינשטיין לאורך השנים ועוסק במגוון תחומי משפט.

לצפייה לחצו >>

The Impact of the European Court of Justice on Neighbouring Countries (Oxford University Press)

השקת הספר The Impact of the European Court of Justice on Neighbouring Countries (Oxford University Press), בעריכת פרופ' אריה רייך ופרופ' האנס מיקליץ, באירוע משותף לפקולטה למשפטים ולמערך הספריות והמידע.

הגנת הציודק עקב ציות לפקודה בלתי חוקית: הדין המצוי והראוי במשפט הישראלי (הוצאת מערכות 2020)

בערב לכבוד צאת ספרו של ד"ר זיו בורר הועלו נושאים כגון תיקי האינתיפאדה הראשונה, הגנת הציודק כמנגנון בקרה על המפקד, היקף חובת הציות של משרתי ציבור, הצדקה, אשמה ותוצאות.

משפט בטחון וספר (הוצאת נבו)

הפקולטה למשפטים בהובלת פרופ' שחר ליפשיץ ערכה ערב לרגל צאת ספר לכבוד השופט (בדימ') ד"ר מנחם פינקלשטיין "משפט, ביטחון וספר" והתקיימו בו מושבים בנושאים זהות יהודית ומשפט ובטחון. בין הדוברים: היועץ המשפטי לממשלה, הפרקליט הצבאי הראשי ועוד. באירוע נכחו בכירי מערכת המשפט והצבא לדורותיהם.

לצפייה לחצו >>

Radical Hope

אירוע משותף לפקולטה למשפטים ולביה"ס לעבודה סוציאלית לרגל ספרה החדש של פרופ' מיכל קרומר נבו Radical Hope. האירוע עסק בהשפעה הרחבה של המודל החדשני שמציע הספר לעבודה עם אנשים שחיים בעוני.

אירועי המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן

הכנס הבינלאומי ע"ש תייגר: דילמות של מגדר ומשפט מנקודת מבט רב-תרבותית

הכנס הבינלאומי בנושא דילמות של מגדר ומשפט מנקודת מבט רב-תרבותית דן באתגרים התיאולוגיים שהפמיניזם מציב ליהדות, לאסלאם ולנצרות. את הכנס ליוותה תערוכה וירטואלית "גוף הטקסט", בה הציגו יוצרות מדתות ומגזרים שונים עבודות הקשורות למגדר ועוד.

במסגרת הכנס הוצגה תערוכה מקוונת בשלוש שפות "גוף הטקסט-אומנות פמיניסטית במרחבי הדת והתרבות בישראל".

לצפייה באירוע >> | לצפייה בתערוכה >>

הכנס השנתי ה-18 לענייני נשים: מוסד האפוסטרופוס לדין בבתי המשפט לענייני משפחה

מרכז רקמן לקידום מעמד האשה קיים את הכנס השנתי ה-18 לענייני נשים, משפחה ומשפט בישראל בנושא: מוסד האפוסטרופוס לדין בבתי המשפט לענייני משפחה. הכנס עסק בשאלות הרבות המתעוררות סביב תפקיד האפוסטרופוס לדין במסגרת סכסוכי משמורת בעצימות גבוהה.

לצפייה באירוע >>

חנוכת המשכן החדש ע"ש מרי ואהרון בלקמן של מרכז רקמן

באירוע חגיגי נחנך המתחם החדש ע"ש מרי ואהרון בלקמן, של מרכז רקמן לקידום מעמד האשה בפקולטה למשפטים. בין הנוכחים והמברכים: מנכ"ל האוניברסיטה, דיקן הפקולטה, סגן הדיקן, ראש מנהל הפקולטה ויו"ר אגודת הידידים הבינלאומית.

הישג למרכז רקמן - פס"ד תקדימי בנושא נשים במעגל האלימות

בית הדין הארצי לעבודה פרסם פס"ד תקדימי בערעורה של אשה גרושה, נפגעת אלימות המגדלת את ילדיה בעצמה, נגד המוסד לביטוח לאומי וקבע כי לא נדרשת סמיכות זמנים בין מועד השהייה במקלט לבין מועד בקשת המענק (בניגוד לעמדת הביטוח הלאומי). לכן, המערכת נחשבת ל"הורה עצמאי" וזכאית למענק לימודים עבור ילדיה. מדובר בפסק דין חשוב ביותר המכיר במציאות חייהן המורכבת של נשים במעגל האלימות ובקשיי היציאה ממנו.

עו"ד אבישג עוזרד ממרכז רקמן יחד עם עו"ד ד"ר מירב שמואלי מעמותת רוח נשית הצטרפו בתיק כידיד בית המשפט לעורכות הדין טליה רמתי ונירה שלו.

קישור לפסק הדין >>

כנס משותף למרכז רקמן לקידום מעמד האשה ולמרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי

דיון נוסף בדיון הנוסף: מה למדנו מפסיקת בג"ץ ב"פרשת הבגידה"

מרכז רקמן בראשות פרופ' רות הלפרין-קדרי ומרכז מנומדין בראשות פרופ' שחר ליפשיץ בפקולטה למשפטים קיימו כנס בעקבות הדיון הנוסף בבג"ץ בפרשת הבגידה. הכנס עסק ביחסי רכוש בין בני זוג, שיקולי מוסר ונאמנות מינית ויחסי ביה"ד הרבני וביהמ"ש האזרחי.

אירועי מערך הקליניקות

מפגש עדות לציון יום השואה

הקליניקה לזכויות זקנים וניצולי שואה ע"ש מרטי ג'ייקוב ז"ל בפקולטה למשפטים קיימה, כמדי שנה, מפגש עדות לציון יום השואה בהשתתפות ניצול השואה מר ישראל ארן.

בית המשפט הקהילתי - חוויות ולקחים

כנס משותף לקליניקה למשפט פלילי ע"ש ד"ר דיויד וינר ז"ל, הקליניקה למשפט פלילי - פרקליטות המדינה, הקליניקה למשפט פלילי - פרקליטות מחוז ירושלים ומועדון משפט ורווחה של הפקולטה למשפטים. הכנס דן בהיבטים שונים של בית המשפט הקהילתי תוך התייחסות לייחודיותו ומאפייניו של בית המשפט הקהילתי.

צדק חלוקתי בין מדינתי בחלוקת חיסונים - אתיקה והלכה

הקליניקה לסיוע משפטי על פי המשפט העברי ערכה כנס שעסק בצדדים האתיים וההלכתיים בחלוקה הצודקת של חיסונים בין מדינות בעלות חוסן כלכלי שונה.

הרב יובל שרלו הציג כיוונים אתיים להתמודדות עם הסוגיה, פרופ' יצחק ברנד דיבר על הזווית ההלכתית, פרופ' מרים מרקוביץ-ביטון מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן ופרופ' אורית פישמן-אפורי מהפקולטה למשפטים במכללה למינהל הציגו את השפעת דיני הקניין הרוחני על הסוגיה. ד"ר שפרה מישלוב, מנהלת הקליניקה, הציגה כיוונים לגיבוש אמנה בינלאומית בנושא.

המרכז למשפט מסחרי

המרכז למשפט מסחרי השיק לראשונה שני קורסים מקוונים: קורס תומכים/ות בקבלת החלטות מקצועיים/ות בשיתוף מערך הקליניקות המשפטיות וקורס להכשרת בוררים בשיתוף מרכז פישר.

תחרות סטודנטים

תחרות לייצוג לקוחות בגישור מסחרי בינלאומי

תחרות לגישור מסחרי בינלאומי לבחירת המשלחת שתייצג את הפקולטה למשפטים בתחרות בינלאומית שתתקיים בפברואר 2022 בחסות ה-ICC. אירוע זה הוא הגדול בעולם בגישור שמיועדים להשתתף בו סטודנטים מ-48 אוניברסיטאות ומגשרים בכירים מרחבי העולם.

בתחרות התקיימו 3 סבבים של גישור מבוים בהם נבחנו התלמידים על מיומנויות ניהול משא ומתן, קידום אינטרסים, הקשבה, עבודת צוות, שיתוף פעולה, הבנת האינטרסים של הצד השני ועבודה עם המגשר.

ספרים חדשים של סגל הפקולטה

ד"ר איתי בר-סימן-טוב פרסם ספר בעריכתו על חוקי הסדרים מפרספקטיבה השוואתית ואינטר-דיסציפלינרית: **Comparative Multidisciplinary Perspectives on Omnibus Legislation**. ספר חדש זה הוא הראשון בעולם שמציע בחינה מעמיקה של תופעת חוקי ההסדרים מפרספקטיבה השוואתית ואינטר-דיסציפלינרית. הספר מקבץ יחד את החוקרות והחוקרים המובילים בעולם מתחומי המשפט, מדע המדינה ומדיניות ציבורית. הספר נכתב בהמשך לכנס בינלאומי שנערך בנושא בפקולטה.

ד"ר זיו בורר פרסם את ספרו **הגנת הציוד עקב ציוד לפקודה בלתי חוקית: הדין המצוי והראוי במשפט הישראלי (2020)**.

ספרו של ד"ר בורר חושף לא רק את אי-הוודאות בהלכה המשפטית הקיימת היום, אלא פועל בדרכים שונות, במטרה להקטין אי-וודאות משפטית זו. הספר כולל מאות עמודים של בחינה מעמיקה של הדין ושל פרשנותו, אגב התייחסות לפסיקה ולכתיבה מישראל ומרחבי העולם; וכן התייחסות לסדרת פסקי-דין מרכזיים וחשובים הקשורים לנושאים הנדונים בספר, שחלק ניכר מהם לא היו נגישים עד כה, אלא בארכיונים.

אירועי פורום הדוקטורנטים והדוקטורנטיות

כנס היועץ המשפטי לממשלה
הכנס עסק במעמד היועץ המשפטי לממשלה מזווית משפטית ופוליטית. בכנס השתתפו היועץ המשפטי לממשלה ד"ר אביחי מנדלבליט, עו"ד דינה זילבר, עו"ד גיל ברינגר, השר בני גנץ, ח"כ (דאז) גדעון סער והשר (דאז) אמיר אוחנה **לצפייה באירוע >>**

מערכת המשפט בישראל
הכנס עסק במערכת המשפט בישראל. בכנס השתתפו עו"ד שי ניצן, ד"ר אביעד בקשי, ח"כ (דאז) מרב מיכאלי, ח"כ (דאז) איילת שקד וח"כ (דאז) ניצן הורוביץ. **לצפייה באירוע >>**

הכנס השנתי של פורום הדוקטורנטים והדוקטורנטיות
בכל שנה, קיים פורום הדוקטורנטים והדוקטורנטיות בראשות פרופ' בנימין שמואלי, המרצה האחראי על התארים המתקדמים, ועו"ד הדס רייכלסון, יו"ר פורום דוקטורנטים, כנס שנתי מיוחד לדוקטורנטים. בכנס זה הציגו הדוקטורנטים/ות את מחקריהם/ן בשפה האנגלית לקראת הצגתם בכנס ATLAS העולמי לדוקטורנטים. אנשי סגל מהפקולטה ומפקולטות אחרות למשפטים הגיבו על דבריהם.

פרסומי מערך הקליניקות

זכותון מדריך לזיהוי הפליה בעבודה ולפעולה נגדה
הקליניקה לקידום שוויון בפקולטה הוציאה לאור זכותון לזיהוי הפליה בעבודה ולפעולה נגדה. המדריך נועד לסייע לנפגעי ולנפגעות הפליה והוא תוצר עיבוד חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה והפסיקה הענפה בנושא הפליה בעבודה. **קריאת המדריך כאן >>**

ממון ודין - גיליון 13 בנושא שומר שכר
ממון ודין הינו פרסום של הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי על פי המשפט העברי, המרכז תקצירי פסקי דין ממגוון בתי דין הפוסקים בדיני ממונות. גיליון מס' 13 של ממון ודין - 'שומר שכר' עוסק וכולל פסקי דין של בתי דין לממונות, הדנים בנושאים רבים בתחום. הגיליון מופק ע"י הקליניקה למשפט עברי ובסיוע תוכנית תייגר למשפט עברי ומופץ לשופטים, רבנים, עורכי דין ועוד. **קישור לגיליון כאן >>**

ממון ודין - גיליון 14 בנושא אחריות שואל ושוכר
גיליון מס' 14 של ממון ודין עוסק באחריות שוכר ושואל לנזקים שאירעו לנכס בחזקתם. הגיליון מתמקד בסוגיה זו שהיא חלק ממכלול פסקי הדין העוסקים בדיני השומרים בהלכה, ובכך הוא יהווה מעין המשך לגיליון הקודם שעסק בשומר שכר. הגיליון עוסק בשכירות ושאלה מגוונים, כדוגמת השאלת רכב, שימוש במצלמה יקרה וחפצים אחרים. בתי הדין עסקו

במעמדם של החפצים המושאלים או השכורים ועל התנאים היוצרים אחריות של השואל והשוכר כלפי המשאל והמשכיר. **קישור לגיליון כאן >>**

חדשות המשפט העברי
גליון 7 של חדשות המשפט העברי עוסק בנושאים משפטיים מגוונים ובכלל זה סקירת חידושי פסיקת בתי משפט אשר שילבו בפסיקתם מקורות מהמשפט העברי. **קישור לגיליון כאן >>**

פעילות סטודנטים/ות

אירועי המועדון למשפט ולסביבה בחסות משרד עוה"ד ברנע ושות'

אירוע השקת המועדון למשפט ולסביבה

המועדון למשפט ולסביבה הוא מועדון סטודנטים חדש שהוקם השנה ופועל בתחום המשפט והסביבה. ד"ר אורי שרון, חבר סגל הפקולטה, הסביר את מהות ה"משפט סביבתי" תוך התייחסות לדיסציפלינות אליהן הוא קשור. בירכו: ד"ר צבי גבאי, שותף וראש מחלקת שוק ההון במשרד ברנע ושות' ודיקן הפקולטה פרופ' אורן פרז, שהדגיש את חשיבות הנושא והדומיננטיות של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן כמובילה בתחום. עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין, הרצה ושוחח על חשיבות התחום ועתידו המקצועי, על הפעילות של עורך דין סביבתי, הסוגיות הבוערות לעשור הקרוב ועל החדשנות המשפטית שבתחום.

מפגשי מועדון המשפט הבין לאומי BIU INTERNATIONAL LAW CLUB & GLOBAL LAW FORUM

בית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג

במפגש דנו בנושא בית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג וההליכים המתנהלים בו נגד ישראל. התארחו במפגש עו"ד הילה צור (אשכול הליכים בינלאומיים, ייעוץ וחקיקה משב"ל במשרד המשפטים) וד"ר זיו בורר מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן, מומחה למשפט פלילי בינלאומי.

פשיעה חוצה גבולות

במפגש התארח עו"ד יובל קפלינסקי, מנהל המחלקה הבין לאומית בפרקליטות המדינה.

סייבר ופרטיות במשפט הבינלאומי

הדוברת הראשית במפגש היתה עו"ד ענת אבן-חן ממשרד עוה"ד ברנע ג'פה לנדה ושות'.

מפגשי מועדון LawHers לקידום נשים בקריירה ולתפקידי מפתח בעולם המשפט בחסות משרד יגאל ארנון ושות'

המאבק באלימות נגד נשים

אירוע להעלאת המודעות לאלימות נגד נשים לציון יום האישה הבינלאומי בשיתוף מרכז רקמן לקידום מעמד האישה ונעמ"ת.

שוויון מגדרי – בין מיתוסים למציאות

מפגש עם בלה אברהם, סמנכ"לית ממשל, תקשורת וחברה, אינטל ישראל ואירופה בנושא שוויון מגדרי – בין מיתוסים למציאות. במהלך המפגש, שיתפה האורחת בחייה והישיגה המקצועיים, תוך שילוב כלים שימושיים ועצות חיוניות להמשך הדרך לנשים בעולם הקריירה ככלל ולנשים בעולם המשפט בפרט. במפגש הועברו מסרים חשובים ומעוררי השראה של העצמה נשית והערכה עצמית תוך רגישות, שיח פתוח והקשבה.

מפגשי הפורום למשפט כלכלי

עבודת הדירקטור: מבט מבפנים

הפורום למשפט כלכלי אירח את גב' יעל אנדרון, דירקטורית בחברות ציבוריות ומנכ"לית האוצר לשעבר, לשיחה על עבודת הדירקטור.

פירוק רשות השידור: מבט מבפנים

אירוע בהשתתפות מר יונה ויזנטל, לשעבר מנכ"ל רשות השידור.

יום עיון סטודנטים/ות בקורס דיני קניין

המאבק על נחל האסי

יום עיון בארגון סטודנטים וסטודנטיות בקורס "דיני קניין" בהנחיית פרופ' מרים מרקוביץ-ביטון, חברת סגל הפקולטה למשפטים.

הכנס עסק בהיבטים החלוקתיים והקנייניים של גישה למשאבי טבע בישראל והשתתפו בו נציג קיבוץ ניר דוד, נציג המאבק, חבר הכנסת מר שלמה ארבל ואנשי אקדמיה מתחומי המשפט, בינוי ערים ועוד.

יישוב סכסוכים שיפוטי

בחינת תפקידים משתנים של שופטים בעידן המשפט הנמוג JUDICIAL CONFLICT RESOLUTION (JCR)

מעבדת מחקר בחסות מענק ה-ERC (המועצה האירופית למחקר)

ראשת המעבדה:
פרופ' מיכל אלברשטין

אתר הפרויקט:
www.jcrlab.com

בעיני רוחנו, מטרת מערכת המשפט היא לקדם צדק באמצעות מתן פסק דין אחרי משפט הוגן.

במציאות, מערכות משפט בעולם כולו חוות את תופעת "המשפט הנמוג". תופעה זו באה לידי ביטוי בהפחתה, עד כדי היעלמות, התיקים המשפטיים המגיעים להכרעה מלאה מלווה בפסק דין ובהסטת מרכז הכובד של הפעילות המשפטית להליכים מקדמיים ולעתים אף לשלבים שלפני הגעה לבית המשפט. ריבוי התיקים והעלות הגוברת בטיפול בהם, כמו גם גורמים נוספים, מביאים לכך שהצדדים בסכסוך נשלחים לדלתות חדשות של צדק משפטי. מחקר בחסות מענק ה-ERC בהובלת פרופ' מיכל אלברשטין חברת סגל הפקולטה בחן את התפקידים המשתנים של שופטים בשלוש מערכות משפט בעולם - אנגליה ווילס, איטליה וישראל. צוות המחקר פעל ממעבדה שהוקמה בפקולטה למשפטים ובחן את הדרכים בהן רוב התיקים במערכות משפט מקובל מסתיימים במסגרת הליכים מקדמיים, עוד בטרם המפגש עם הרשות השופטת, ואת האופן שבו המודל המקובל של צדק באמצעות שפיטה דועך בעוד שכמות הפרשות עולה. אנו עדים לתחילתה של מגמה זו גם במשפט הקונטיננטלי ובהליכים פליליים.

פרויקט המחקר JCR נערך בחסות המועצה האירופית למחקר ERC ועסק בתפקידים משתנים של שופטים בעידן המשפט הנמוג ולו שלוש מטרות מרכזיות:

הראשונה, בחינה אמפירית של מידת מעורבותם של שופטים בקידום הסדרים, אופי המעורבות וטיבה ואופני השימוש בכלים של יישוב סכסוכים בדרכים חלופיות באולם בית המשפט.

השנייה, קידום חשיבה תיאורטית על תפקידים חדשים של שופטים ופיתוח תורת משפט של יישוב סכסוכים שיפוטי.

השלישית, הכשרת שופטים ביישוב סכסוכים שיפוטי (JCR) באמצעות הפצת ידע והתווית עקרונות להכשרה ולרגולציה בנושא.

פעילויות המחקר כללו כנסים רבים, מחקר משפטי תיאורטי ורגולטורי, מחקר אמפירי כמותי ואיכותני והפקת פרסומים רבים. פורסמו סקירה השוואתית נורמטיבית של רגולציה של פעילות JCR; תיאור כמותי של פשרות והסדרים בתיקים אזרחיים ופליליים תוך שימוש במסדי נתונים של מערכות המשפט השונות ונתונים שנאספו על ידי צוות הפרויקט; נערכו ראיונות עומק עם עורכי דין, בעלי דין, שופטים (מכהנים או בדימוס)

ובעלי תפקידים במערכת המשפט; נערכו תצפיות במאות הליכים בבתי משפט שעובדו לדו"חות; נכתבו מאמרים וספרים הכוללים פיתוח תיאורטי ומשפטי; פותחה הכשרה לשופטים בנושאי JCR הכוללת מערך לימוד מבוסס סימולציות שנבנה בשיתוף עם המכון להשתלמות שופטים.

המחקר חשף פרקטיקות שיפוטיות עכשוויות ותהליכים משפטיים מתפתחים בתרבויות משפטיות שונות בעידן של משפט נמוג. הוא הצביע על קיומו של "צדק משפטי במעבר", המצריך חשיבה מחדש של מטרות מערכת המשפט, כולל הנגשה של נתונים לבעלי דין ולאנשים בסכסוך, הכשרה מתאימה לשופטים ולעורכי דין לתפקוד בזירת המשא ומתן, וקידומו של חינוך משפטי מותאם למציאות המשתנה. המחקר פיתח מושגים חדשים כמו "גישור מבוסס-סמכות" (authority-based mediation), "גישה לצדק מותאמת רמת הליך" (multilevel access to justice) "מעורבות שיפוטית פרוצדוראלית" (Judicial Procedural Involvement JPI), מערכת משפטית

תגובתית (Responsive legal system), שיקול דעת שיפוטי מורחב (expanded judicial discretion), הסדר טיעון בונה (constructive plea bargaining).

צוות המחקר בישראל: ד"ר דנה רוזן, ד"ר הדס כהן, ד"ר נורית צימרמן, ד"ר איילת סלע. רכזת מנהלית: גב' מיכל רונס. חוקרות ומנהלת קליניקה: עו"ד שרי לוז קנה, גב' נופית עמיר, ד"ר יוסף זוהר, ד"ר ביאטריס קוסקס-ויליאמס, ד"ר עדית רונן. תלמידי מחקר: ד"ר גלעד וינר, עו"ד טליה יהודה, עו"ד שרי לוז קנה, עו"ד עמוס גבריאל, עו"ד גדעון פישר, עו"ד סער צעיר, עו"ד אביאל בוקבזה.

צוות המחקר באנגליה: פרופ' לינדה מולקה וד"ר דיאנה ריצ'רדס.

צוות המחקר באיטליה: פרופ' פאולה לוקרלי, ד"ר לאורה ריסטורי, ד"ר אליזה גואזסי.

תוכניות בינלאומיות בימי קורונה עדכונים ומבט לעתיד

ד"ר סיון שלמה אגון

בשנה האחרונה המשיכה הפקולטה בתנופת הפיתוח והעשייה בתחום התוכניות הבינלאומיות במגוון זירות, זאת לצד האתגרים השונים שהציב משבר הקורונה, אשר לא פסח גם על תחום זה.

כבשנים קודמות, אירחה השנה הפקולטה שורת מרצים אורחים מחו"ל, תוך שזכתה לשיתוף פעולה מרשים מצידם במאמץ הלמידה מרחוק וההוראה בזום בשל משבר הקורונה. בין המרצים שהתארחו "וירטואלית" בפקולטה נמנים חברי סגל ממגוון מוסדות אקדמיים בעולם, ביניהם פרופ' לי אפשטיין מאוניברסיטת וושינגטון, פרופ' קייט ליטבאק ופרופ' ברנרד בלייק מאוניברסיטת נורת'ווסטרן, פרופ' מרטין אדלמן מאוניברסיטת ג'ורג' וושינגטון, פרופ' שארלוט סטרק מאוניברסיטת פוסטדאם, פרופ' הארו וואן אסלט מאוניברסיטת מזרח פינלנד, וד"ר דינג צ'וניין מאוניברסיטת סיטי בהונג קונג. הקורסים שלימדו המרצים האורחים בשלל תחומים כגון דיני תאגידים, דיני פטנטים, משפט חוקתי, דיני בריאות והתחממות גלובלית, נלמדו לצד מגוון הקורסים באנגלית המועברים בשנים האחרונות על ידי חברי סגל מן הפקולטה.

כך גם בשנה הבאה צפויים להתארח בפקולטה שורה ארוכה של מרצים אורחים, בין היתר מאוניברסיטאות בארה"ב, קנדה, הולנד, אוסטרליה, ואיטליה. אנו תקווה שבניגוד לשנה החולפת, בשנה הבאה יתאפשר למרצים האורחים לשוב ולבקר פיזית במסדרונות הפקולטה, ולצד הוראת הקורסים המרוכזים ליטול חלק פעיל בסמינרים, בסדנאות, ובפעילויות אקדמיות אחרות במסגרת ביקורם.

באשר לתוכניות חילופי הסטודנטים, בשנה הנוכחית, נוכח מגפת הקורונה והמגבלות השונות שהביאה עימה, לא ניתן היה להוציא לפועל תוכניות אלה. ואולם, על רקע מבצע החיסונים בארץ, והתרחבות מבצעי החיסונים בחו"ל, בימים אלו אנו פועלים להשלמת ההכנות הנדרשות לחידוש תוכניות חילופי הסטודנטים בשנת תשפ"ב. במסגרת זו, בחודשים האחרונים ביצענו את הליך הקבלה והשיבוץ של סטודנטים משנה ב' ללימודים באוניברסיטאות שותפות בחו"ל בשנה האקדמית הבאה. על אף חוסר הוודאות שאפף את ההליך לכל אורכו, נכון לרגעים אלו בשנה הקרובה צפויים כ- 30 סטודנטים לנסוע ללימודי סמסטר סתיו או אביב בחו"ל. סטודנטים זרים מאוניברסיטאות שותפות באסיה, צפון אמריקה ואירופה צפויים גם הם להגיע ללימודי

סמסטר בפקולטה למשפטים, ככל שנסיבות הקורונה יאפשרו זאת.

על רקע ניסיון העבר, ועל מנת לפשט את ההליכים הבירוקרטיים הכרוכים בהכרה האקדמית בנקודות זכות של סטודנטים אירופאיים המבקרים באוניברסיטת בר-אילן, או לחילופין נקודות זכות שלומדים סטודנטים מבר-אילן במוסדות אירופאיים, בשנה האחרונה ביצענו הסדרה מקיפה של שיטת ההמרה של נקודות אקדמיות אירופאיות (הידועות בשם ECTS) ונקודות אקדמיות "בר-אילניות".

ברוח האמון, ובמטרה להגדיל עוד את מגוון תוכניות חילופי הסטודנטים המוצעות לתלמידינו, כמו גם להעמיק את הקשרים הבינלאומיים של הפקולטה באופן רחב יותר, בשנה האחרונה פעלנו לחתימתם של מספר הסכמי שיתופי פעולה אקדמיים חדשים עם פקולטות מקבילות בחו"ל. במסגרת זו, ובהמשך להסכם הכללי בדבר שיתוף פעולה אקדמי שגובש אשתקד עם הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת סיטי בהונג קונג, השנה נחתם הסכם נוסף המסדיר באופן ספציפי את נושא חילופי הסטודנטים בין הפקולטות. הסכם מקיף לשיתוף פעולה אקדמי, לרבות חילופי סטודנטים, נחתם לפני כמה חודשים גם בין הפקולטה למקבילתה באוניברסיטת טמפל בארה"ב. הסכם דומה נחתם גם עם אוניברסיטת ברמן בגרמניה. בהמשך לכך, בימים אלו אנו שוקדים על יצירתם של הסכמי שיתופי פעולה אקדמיים וחילופי סטודנטים נוספים עם מספר אוניברסיטאות באירופה ובריטניה. באשר לבריטניה יצוין, כי על רקע יישום תכנית ה"ברקזיט" ויציאתה של בריטניה, בין היתר, מפרויקט ארסמוס של האיחוד האירופי, בימים אלו מתגבשת בבריטניה תכנית חדשה (תכנית "טורינג") לחילופי סטודנטים עם אוניברסיטאות ברחבי העולם. על רקע פרסום דבר התוכנית, בימים אלו אנו נמצאים במגעים עם מספר אוניברסיטאות בבריטניה, ביניהן אוניברסיטאות לידס ודורהאם, לקראת גיבושם של הסכמי שיתוף פעולה אקדמי וחילופי סטודנטים. במקביל, בימים אלו שוקדת הפקולטה על גיבושו של הסכם דומה עם אוניברסיטת ברמן בגרמניה. הסכמים כגון אלה ואחרים ששואפת הפקולטה לקדם הינם בעלי חשיבות רבה לא רק לחיזוק הנוכחות הבינלאומית של הפקולטה, אלא גם לביסוסם של קשרים אקדמיים איתנים עם אוניברסיטאות באירופה, שהינם חיוניים לא פעם לצורך השתתפות בקרנות ומיזמי מחקר אירופאיים.

אנו תקווה שפעולות אלו כולן יישאו פרי ויתרמו לקידום הפקולטה, חבריה, ותלמידיה ותלמידותיה בזירה הגלובלית.

אקדמי-יחד

ראיון עם מיכל סלומון,
בוגרת הפקולטה,
על אודות תוכנית
"אקדמי-יחד" לשילוב
אנשים עם מוגבלויות
באקדמיה, אותה יזמה
והקימה בעת היותה
סטודנטית בפקולטה

מראיינת: עדן ליידרמן, סטודנטית
בקליניקה לזכויות אנשים עם
מוגבלויות

ספרי לנו קצת על עצמך ועל לימודיך בפקולטה.

למדתי משפטים וחשבונאות בבר-אילן. התחלתי
התמחות בספטמבר 2020 במשרד עורכי דין
גורניצקי ושות' (CRM) במחלקת מיסים ואני
עדיין מתמחה במשרד.

תוכלי לספר לנו קצת על הקמת התוכנית ועל מה הוביל אותך להקים אותה?

לתוכנית קוראים אקדמי-יחד ומטרתה לשלב
אנשים עם מוגבלויות באקדמיה. שני דברים
מרכזיים הובילו אותי להקים את התוכנית.
הראשון, כאשר למדתי בתיכון התנדבתי
בעמותת "קו לחיים" וכשהגעתי לאוניברסיטה,
הבנתי שעל אף היכולות הגבוהות של חניכי
העמותה, הם לא יושבים על ספסל הלימודים.
רוב המשתתפים בתוכנית למדו במסגרות החינוך
המיוחד. לכן, מחד, הם אינם עומדים בתנאי הסף
לקבלה לאוניברסיטה, אך מאידך מדובר בחבר'ה
מוכשרים שמסוגלים ללמוד במסגרת אקדמית
כזו או אחרת. הרגשתי שנכון להקים מסגרת
שתוכל לפתוח בפניהם את העולם האקדמי,
להרחיב אופקים, גם מבחינה חברתית וגם
מבחינה לימודית.

השני, התמיכה שקיבלתי מהפקולטה למשפטים.
זכורה לי שיחה של ד"ר חבה ופרופ' ליפשיץ בשנה
א' במסגרתה אמרו לנו שהפקולטה מעודדת
עשייה חברתית, וכי אם יש לסטודנטים רעיונות,
הם ישמחו לפתח אותם ביחד. כשחשבתי בסוף
שנה א' להקים את התוכנית, תהיתי אם הם
באמת יתמכו בה. אחרי ששאלתי את ד"ר חבה
הוא אמר שאפשר לנסות.

תוכלי לספר על התוכנית, מה לומדים בה?

התוכנית התחילה בפקולטה למשפטים וכעת
פועלת בשילוב עם המחלקה למזרח תיכון,
במטרה להתרחב למחלקות נוספות. זו תוכנית
לימודי תעודה המוכרת על ידי האוניברסיטה
באישורו של סגן הרקטור. המשתתפים בתוכנית
מקבלים תעודה עם סיום לימודיהם. התוכנית
פועלת בחסות דיקן הסטודנטים ומדור תמיכה
לסטודנט. המשתתפים בתוכנית לומדים קורסים
סמסטריאליים. השנה הראשונה לתוכנית,
שהיוותה מעין "פיילוט" כללה קורסים מתחומי
דעת שונים. אם המשתתפים למדו קורס בחוזהם,
מרצה מטעם הפקולטה לימד את הקורס. הניסיון
הזה הוביל אותנו למסקנה שאנחנו רוצים
תוכנית יותר 'רצינית', שתיבנה נדבך על גבי נדבך
ותכלול עבודות וציונים כדי להקנות תחושה של
אוניברסיטה.

מבחינת מבנה התוכנית, הקורסים בתוכנית הם
סמסטריאליים. בסוף כל סמסטר יש מבחן או עבודת
הגשה. עד המחזור האחרון המשתתפים הגיעו
לאוניברסיטה אחת לשבוע. המפגש עצמו היה די ארוך
וכלל שלוש שעות לימודי משפטים ושלוש שעות לימודי
מזרח תיכון. זה היה מאוד אינטנסיבי. המחזור האחרון
היה מורכב משתי כיתות של עשרה משתתפים. החלטנו
להגביל כל כיתה לעד עשרה משתתפים כדי שכל
משתתף יזכה ליחס אישי. התוכנית עד למחזור האחרון
נמשכה שנתיים והייתה מורכבת מ-2 סמסטרים בכל
שנה. חלוקת התעודות למחזור האחרון התקיימה
בטקס מקוון.

המחזור החדש אמור להתחיל בקרוב, והחלטנו שכדי
למקסם את אופי הלמידה, הלימודים יימשכו שנתיים
וחודשיים ולא שנתיים. החודשיים הראשונים ישמשו
כמעין "קורס קדם" שיועבר על ידי סטודנטים. החונכים
של התוכנית יונחו לפני תחילת הסמסטר על ידי מנחה
שמומחית במיומנויות למידה, והיא תהיה אחראית
ללמד ולהכשיר את החונכים באשר לאופן שבו יש
להעביר הרצאות, איך נכון לנהל את הזמן וללמוד. הכל
במטרה להקנות למשתתפים בקורס כלים שישקפו
להם במה מתרכזים במסגרת הלימודים האקדמיה, איך
לומדים, לחדד את המשמעויות הרבות שיש ללמידה
עצמית ובבית. אין באמת שוני לדעתי בין אקדמי-יחד
לפקולטה למשפטים מהבחינה הזו שכדי להצליח צריך
לחזור על החומר וללמוד למבחן.

למה בחרתם דווקא להעביר למשתתפים קורסים במשפטים ומזרח תיכון? היה איזשהו שיקול מבחינת שוק העבודה?

רצינו לבחור במקצועות רחבים שיעשירו את האופקים
של החברים שמשתתפים בתוכנית. חשבנו על הנושאים
שיכולים להתאים ספציפית לאוכלוסיה שלנו. חשבנו
שדווקא מקצועות שיש בהם מלל ודורשים חשיבה,
מיומנויות של הבנה והסקה, ואולי אף זיכרון, יכולים
להיות רלוונטיים יותר. אנחנו שוקלים כמובן בעתיד
לשלב קורסים נוספים, למשל פסיכולוגיה. המטרה
העתידיה היא לעצב תוכנית לימודים שקצת תזכיר
תואר אמריקאי (קולג') שבו לומדים קצת מכל דבר, ממש
את הבסיס של כל תחום. ככה נפתח בפני המשתתף
עולם שלם עם המון תחומים, שבסופו של דבר מאפשר
למשתתפים להבין מה באמת מעניין אותם.

קיימת שאיפה שבהמשך נוכל לשלב משתתפים
מצטיינים באקדמיה במחלקות מסוימות כדי שילמדו
תואר רגיל. כלומר, שהתוכנית תהווה מעין 'גושפנקא'
ליכולות של המשתתף ותוכל להקל על תנאי הקבלה
שלו למחלקות מסוימות באוניברסיטה. כמובן שהנושא
טרם נבדק לגופו אבל אנחנו לגמרי חולמים על כך.

לגבי עולם העבודה, זה עולם מאוד מורכב, בעיקר כאשר
קיימת מוגבלות. לצערי, מקומות העבודה לא תמיד

מותאמים, הן מבחינת סביבת העבודה והן מבחינת
אופי העבודה, לאנשים עם מוגבלות. אני חושבת
שלאורך השנים הבנו שאנחנו לא רוצים להתפזר. יש
מספיק עולמות שאפשר להפליג אליהם ואנחנו רוצים
להתמקד בעולם אחד שהוא מספיק חשוב ומעשיר וזה
עולם האקדמיה. אני אגיד במאמר מוסגר שאנחנו לא
סוגרים את האופציה להתרחב גם לעולם העבודה.
הרבה פעמים פונים אלינו עם רעיונות ואנחנו חושבים
איך אפשר להרחיב את התוכנית.

בעיני, התעודה הזאת שמוענקת להם יכולה לשמש
כגושפנקא שאומרת – "תקשיבו, הם מסוגלים". אין
שום סיבה בעולם לא לשלב אותם בשוק העבודה. מעבר
לכך זה תמיד מרשים מאוד לדעתי לראות שסטודנט
יכול לכתוב בקורות חיים שורה שמעידה על כך שהוא
למד באוניברסיטת בר-אילן.

התעודה הזאת שמוענקת להם יכולה לשמש כגושפנקא שאומרת – "תקשיבו, הם מסוגלים". אין שום סיבה בעולם לא לשלב אותם בשוק העבודה.

אם באמת אחד היעדים של התוכנית הוא להביא לשילוב באקדמיה, מהן ההתאמות שידרשו לדעתך כדי לאפשר זאת?

צריך לעשות הפרדה מסוימת. קודם כל מבחינה
בירוקרטית, מבחינת תנאי הקבלה הנדרשים. רובם
לא יכולים להיכנס לאקדמיה בדרך הרגילה. וגם אם
נניח שישחררו אותם מההליך הבירוקרטי, אני חושבת
שתידרש חניכה יותר אישית במהלך הלימודים.
התוכנית "אקדמי-יחד" מבוססת על כך שהכיתות
יותר קטנות, הלימוד הרבה יותר אישי. אסייג ואגיד
שכל הנראה יש גם משתתפים עם מוגבלות שלא
יצטרכו סיוע כזה כלל. המשתתפים המצטיינים שלנו,
יכול להיות שגם את זה הם לא יצטרכו, אולי רק קצת
הכוונה, אולי פריסה של קורסים על גבי מספר גדול
יותר של שנים.

מבחינת ההנגשה עצמה, החונכים בתוכנית מסייעים
מאוד למשתתפים ודואגים לצרכיהם. לדוגמא, אם
משתתף צריך סיוע בכתיבת המבחן (מבחינה פיזית –
כתיבה, הקראה) החונכים יהיו שם בשבילו. יום מבחן
זה יום חשוב. המשתתפים כמובן עושים את המבחן
לבד ובאופן עצמאי אבל אנחנו שם בשבילם.

האם את חושבת ששילוב והשתתפות מלאה הם דברים שיכולים לקרות עכשיו?

בסוף לדעתי אין ספק שהשילוב כשלעצמו הוא הרבה יותר מורכב. אני הכי מאמינה בשילוב מלא. צריך לזכור שהמדריכים של הקורס הם סטודנטים שעד לפני שנה למדו את המקצועות האלו. בעצם יש בזה משהו שהוא קליל במובן מסוים. הלוואי שבעתיד לא יצטרכו את התוכנית, או שאולי היא תהיה קיימת רק כדי לתת את הכלים הנכונים לשילוב אנשים עם מוגבלויות באקדמיה. אבל, כיום לפחות, אני לא בטוחה שתמיד יש לאוניברסיטה את המשאבים הפיזיים והרגשיים לכך. אני תמיד מנסה להזכיר לעצמי שהחברה שלנו נמצאת בצמיחה ושואלי בסוף נצליח להגיע גם לשם. אנחנו מנסים לעשות מה שאפשר במסגרת המגבלות הנתונות. בנקודה זו אני מבקשת לתת קרדיט לפקולטה למשפטים ולאוניברסיטת בר-אילן. הצעד הקל מבחינתם היה לבוא ולהגיד "לא" לפתיחת תוכנית עקב הקשיים הביורוקרטיים. אבל בזכות הפקולטה למשפטים ובזכות ד"ר יעקב חבה, טליה אברמוביץ ואורטל שמש, קיום התוכנית התאפשר. בלעדיהם זה לא היה קורה.

השתתפות של אנשים עם מוגבלויות במסגרת אקדמית-אוניברסיטאית צריכה להיות הנורמה. זה שאנחנו לא "רגילים" לראות סטודנטים עם מוגבלות באקדמיה, זה מה שמוזר.

מהם הקשיים בהם נתקלתם במסגרת התוכנית? הן מבחינת המשתתפים והן מבחינת המדריכים?

בכל תוכנית יש מורכבויות. קשה לי להצביע על קושי ספציפי. אנחנו בעיקר לומדים כל הזמן איך להשתפר. לא מדובר במורכבות שקשורה למשתתפים או לחונכים. יצרנו משהו חדש ואנחנו לומדים איך לנהל אותו ולקדם את התוכנית. הכל בשיטת ניסוי וטעיה. חשוב לי להגיד על החונכים, הרכזים והמנהלות שהיו לתוכנית, הם האנשים המתאימים ביותר לעשות את זה, ויש להם את היכולות הנדרשות לזה.

מה הפתיע אותך במהלך הפעלת התוכנית? האם למדת משהו חדש?

כמו כל יצירה של משהו חדש, לומדים תוך כדי העבודה. אני חושבת שלקח לי הרבה זמן לעבור מהמקום של

החזון למקום הפרקטי. תמיד היו אנשים סביבי שדאגו למקד אותי ולהוריד אותי לקרקע המציאות. זה משהו שאני ממש מודה שהיה לי לאורך הדרך. אבל גם למדתי בעצמי לנסות לקדם ולזכור שהמציאות היא לפעמים קצת אחרת. זה אולי משהו שהיה לי קשה ללמוד ואני עדיין לומדת.

כאשר המשתתפים והמשתתפות מסיימים את התוכנית, אילו כלים את חושבת שהם לוקחים איתם הלאה?

כשהמשתתפים והמשתתפות מסיימים את התוכנית נפתח בפניהם עולם תוכן לימודי ועיוני שלא היה נפתח בכלל אילולא התוכנית. אגב אני חושבת שזה נכון לגבי כל אדם שמגיע לאקדמיה. אני חושבת שהתהליך דומה לתהליכים שכל סטודנט שמגיע לאקדמיה חווה ברמה גבוהה או נמוכה יותר כגון רכישת מיומנויות למידה, הבנת המשמעות של הלימוד העצמי והחזרה על מערכי השיעור גם בבית, החובה להשתתף בשיעורים - יש בזה משהו שמפתח את העצמאות ויכולת הבחירה. דווקא חובת הנוכחות גורמת לך לשאול את עצמך - אני באמת רוצה את זה? ואני חושבת שלהישאר בלימודים, לבחור בזה גם כשלפעמים מורכב - מפתח את העצמאות שלנו.

מהי החשיבות בעיניך של השתתפות אנשים עם מוגבלויות במסגרת אקדמית-אוניברסיטאית?

אני חושבת שהשתתפות של אנשים עם מוגבלויות במסגרת אקדמית-אוניברסיטאית צריכה להיות הנורמה. זה שאנחנו לא "רגילים" לראות סטודנטים עם מוגבלות באקדמיה, זה מה שמוזר. למה שלא נהיה רגילים לזה? למה שזה לא יהיה חלק בלתי נפרד מהחיים שלנו? פעם אנשים אמרו לי "זה תורם גם לנו" אבל אני מסתכלת על זה בצורה יותר פשוטה; אין כאן 'שילוב' אלא פסיפס חברתי שהוא בעצם הנורמה.

היכן את רואה את התוכנית בעוד מספר שנים?

התקווה שלי היא שנהיה גם במוסדות לימוד נוספים, זה יהיה פרויקט אשר יתפרש על מספר אזורים, באופן שינגיש לכולם את האופציה. לי זה משהו שממש מפריע, שאין לכולם את האופציה. מישהו שגר בדרום או בירושלים אין לו את האופציה הזאת בכלל. אני מקווה שקצת יותר ישמעו עלינו, וחבר'ה שבאמת יכולים ורוצים ללמוד אצלנו יבואו וידעו שהם יכולים ומסוגלים לעשות את זה.

בוגרות ובוגרים מגיעים/ות רחוק הפקולטה גאה בבוגרים ובבוגרות ששובצו בתפקידי מפתח במגזר הציבורי ומאחלת להם. הצלחה

אחר מפלגת יש עתיד

עו"ד קארין אלהרר
שרת האנרגיה*

דוברת שב"ס

עו"ד גונדר פרומית כהן (טילמן)
ראש אגף משאבי אנוש והדרכה
בשירות בתי הסוהר

יו"ל טואג

מר יאיר פינס
מנכ"ל משרד
ראש הממשלה

הדס פרוש, פלאש 90

עו"ד מתן כהנא
השר לשירותי דת

פרטיו

עו"ד עדיה ליבוביץ
מנהלת לשכת
נשיא המדינה

ענבל מרמרי

עו"ד נעמה קאופמן-פס
מנכ"לית משרד החקלאות
ופיתוח הכפר

דוברת

עו"ד שלומי הייזלר
ראש מטה התכנון הלאומי
במשרד הפנים

מרים אלסטר, פלאש 90

עו"ד יאיר הירש
מנכ"ל משרד הפנים

צירי להשלים קרדיט

גב' נעמה שולץ
מנכ"לית משרד
ראש הממשלה החלופי

* השרה אלהרר עבדה בקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות והיתה מנהלת מערך הקליניקות של הפקולטה.

"השכלה משפטית מעניקה יכולת טובה ועמוקה יותר לסקר את התחום ולהבין את המונחים המשפטיים ואת השפה המקצועית של המקורות שאיתם מדברים"

בוגרים מגיעים רחוק

ראיון עם
ברוך קרא,
עיתונאי, כתב
ופרשן לענייני
משפט, חדשות
13, מוסמך
הפקולטה
לתואר שני

מראיינים: פרופ' אריאל בנדור ואילי עקיבא, בוגרת הפקולטה ותלמידה לתואר שני במשפטים

האם תוכל לספר על הרקע המקצועי שלך?

לתואר ראשון למדתי היסטוריה באוניברסיטת תל אביב, במקביל למדתי גם בבית ספר "כותרת" לעיתונות. ידעתי שאני רוצה להיות עיתונאי, אבל לא חשבתי שאעסוק ב-hard core של העיתונות. חשבתי על עולמות של מגזינים ושל עיתונות חברתית מעמיקה, אבל ממש לא חשבתי שאעסוק בתחקירים או בשחיתות. הדברים התגלגלו לכיוון שונה רק אחרי שהתחלתי לעבוד ב"הארץ", בהתחלה בדסק החדשות בתפקידי עריכה ואחר כך סיקרתי את תחום ירושלים. בהמשך התגלגלתי לענייני משטרה: חקירות, המטה הארצי, יחידות החקירה. לאחר מכן קודמתי להיות כתב שמכסה את מערכת המשפט.

מה הוביל אותך ללמוד בתוכנית לתואר שני בלימודי משפט בפקולטה?

כשהתחלתי לכסות ענייני משפט הבנתי מיד שאני צריך השכלה משפטית, למרות שהרבה מאוד מעמיתיי, שהם עיתונאים מצוינים, לא רכשו השכלה בתחום. אני חושב שהשכלה בתחום המשפט חשובה לעיתונאים ועיתונאיות בתחום זה, משום שהיא מסייעת מבחינות שונות ומגוונות. השכלה משפטית מעניקה יכולת טובה ועמוקה יותר לסקר את התחום ולהבין את המונחים המשפטיים ואת השפה המקצועית של המקורות שאיתם מדברים.

האם יש דברים שלמדת בתוכנית לתואר שני בלימודי משפט שהשתמשת בהם ואם לא היית לומד אותם היה לך קשה יותר בעיסוק שלך כעיתונאי?

התשובה היא חד-משמעית כן. למרות ששני התחומים העיקריים שכתב משפט נוגע בהם בדרך כלל באופן שוטף הם התחום הפלילי והתחום החוקתי. אתן דוגמה דווקא לא מתחומים אלו. הייתה סערה ציבורית סביב מה שידוע כ"הלכת אפרופים", שהיא פסק הדין החשוב ביותר בדיני חוזים שסטודנטים למשפטים לומדים. אם לא הייתי לומד משפטים, לא היה כל סיכוי שיהיה לי רקע מוקדם להבין את הפסיקה. כתוצאה מהלימודים אני יודע להסביר את מי בעצם פסק הדין הזה אמור לשרת, מהו תום הלב הזה שמדברים עליו, ועוד. זו דוגמה קטנה, אבל טיפוסית. זה קורה כל הזמן.

ציינת שעסקת ככתב בתחומים נוספים מלבד משפטים. אחרי הלימודים לתואר שני, כשהעמקת בתחום המשפט, האם היה לך ברור שזה יהיה תחום ההתמחות שלך לאורך זמן? האם הנושא מעניין אותך גם ברמה האישית?

כן. אני לא אומר את זה כי אני עכשיו מתראיין לביטאון של הפקולטה למשפטים. בלי שמץ של חנופה, באמת נהניתי מאוד מהלימודים ונהניתי מהמרצים. חלקם ייצגו מעבר להוראה גם השקפות עולם וזה גם חלק מהדבר שאהבתי; מרצים פורסים את תפיסות עולמם, ובין אם אני מסכים איתן ובין אם לא, הן היו מאוד מנומקות. ממש התאהבתי בתחום. הלימודים גרמו לי לאהוב משפטים, עד כדי כך שאפילו הצטערתי שמשפטים הוא לא התחום הראשון שלמדתי, למרות שגם מאוד אהבתי ללמוד היסטוריה. הלימודים ממש "נעלו" אותי על משפטים כמשהו שאני יודע שאעסוק בו לאורך זמן. אני גם עוסק בתחקירים, אבל גם התחקירים נושקים באופן ברור מאוד לעולם המשפט ולשאלות משפטיות. מעבר לעיסוק כעיתונאי, אני מלמד בבית-ספר "כותרת", וגם שם אני משתמש בכלים שקיבלתי בלימודי המשפט. למדתי להסתכל על המשפט כמכלול, בין אם מדובר בתחומים של דיני מיסים, משפט עברי, דיני משפחה, ותחומי משפט נוספים. אחד התחומים בהם אני משתמש בידע שרכשתי בלימודים הוא דיני משפחה שלימדה פרופסור רות הלפרין-קדרי. הידע הזה מסייע לי בכל הנושאים הקשורים לבתי דין הרבניים. כך גם בתחום של משפט עברי, למשל בתחומים של גיור, שבו קיבלתי הרבה מאוד כלים בקורס שלמדתי אצל פרופסור צבי זוהר. אלה דברים שלגמרי למדתי וספגתי כאן. יש הרבה מאוד תחומים שלמדתי בפקולטה שאני משתמש בהם בעבודה שלי.

מהי לדעתך הסיבה לכך שהיחס למשפט ולבית המשפט העליון הפך לנושא המרכזי שמגדיר את הגושים הפוליטיים ומפריד בין שמאל לימין?

באיזשהו מקום הבדלי הגישות תמיד היו קיימים. ראינו את זה בזמנו גם בתקופות היותר שפויות. מיקי איתן ורובי ריבלין, כשהיה יושב ראש הכנסת, מחו בתקופה של אהרן ברק כנשיא בית המשפט העליון על האקטיביזם השיפוטי. זה תמיד היה חלק מהשיח, אבל במינון נורמלי, אם יורשה לי להגדיר זאת כך. מה שקרה בשנים האחרונות הוא באמת טירוף. נוסף פה עוד נדבך, שיוביל אותי לפואנטה. הנדבך הוא שאחד מחברי הכנסת שהובילו את הגישה המתונה, המאזנת והמרגיעה בתחום המשפט, והסתייג מביקורת חריפה על מערכת המשפט, היה בנימין נתניהו, בעיקר כראש הממשלה. בוא ניקח את הקדנציה השפויה האחרונה. אני זוכר את הטקס בבית הנשיא, שם העיתונאים היו דרוכים לשאלה מה נתניהו יגיד על יוזמות חקיקה של שני חברי כנסת, זאב אלקין ויריב לוין. יוזמות חקיקה

מאוד לוחמניות מול מערכת המשפט, שימועים למינוי שופטים, וכו' וכו'. באותו טקס ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו דיבר על כך שהוא לא ייתן יד ליוזמות האלה, שהוא יעצור כל יוזמה שתפגע במערכת המשפט.* לאורך השנים, מי שדיבר עם פרופסור אהרן ברק שמע אותו מביע את מבטחו בבנימין נתניהו, שלא ייתן יד לפגיעה במערכת המשפט. ואז קרה דבר שכולנו יודעים, החקירות נגד ראש הממשלה. החקירות וההליכים המשפטיים נגד נתניהו שינו מקצה לקצה את יחסו למערכת המשפט, לסוגיית הפרדת הרשויות, ולמעמדו של היועץ המשפטי לממשלה. קרו גם תהליכים בתקשורת, של מעין ריאקציות של עיתונאים שרוצים להילחם במה שהם רואים לצורך העניין כהגמוניה של פעם, כהגמוניה שאינה מודעת להגמוניות שלה. זה הפך להיות שיח חזק מאוד, שכולל גם עמדות אמיתיות, לגיטימיות כשלעצמן, של טענות נגד אימפריאליזם שיפוטי או נגד כוח יתר של מוסד היועץ המשפטי לממשלה. כלי התקשורת שימשו קול ושופר של הקולות האלה בכל שנתניהו הפך ליותר ויותר קיצוני ופופוליסטי ביחסו למערכות האלה. מי קובע את סדר היום במדינת ישראל יותר מכולם? ראש הממשלה ראש וראשון, הוא וסוכניו התקשורתיים. לכן זה הפך להיות הנושא הכי גדול והכי מדובר. אנחנו נמצאים היום בשיח שהוא לא נכון ולא סביר, שיח שבטי שהוא במקרה הטוב מטורלל, ובמקרה הרע טירוף. ממש אתמול קרה דבר קיצוני בקשר למינוי בישיבת הממשלה של אופיר אקוניס לשר המשפטים בניגוד לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.** זה ביטוי לטירוף שאנחנו מדברים עליו. אני מדבר על זה בעיקר כעיתונאי שמסקר את המערכת, שעוקב, שרואה מה קורה ברשתות החברתיות סביב הדברים הללו. אני חושב שזאת התשובה; הדיון על מערכת המשפט צריך להתקיים. הוא קיים בחו"ל, הוא קיים בארצות הברית, הוא קיים בכל מקום, אבל אצלנו הוא לא נעשה בצורה נורמלית, וזו הבעיה.

מצד אחד אתה מדווח, אתה פרשן ומצד שני אתה גם כותב כתיבה פובליציסטית ומביע דעות, ומוצא את עצמך מבחינת הגושים בגוש פרו מערכת המשפט. איך אתה מאזן בין ההיבט האובייקטיבי להיבט הסובייקטיבי של עבודתך העיתונאית?

אני לא חושב שעיתונאי צריך להיות אובייקטיבי. ברור לי שעיתונאי מביא את עצמו ומביא תפיסות עולם ועמדות. זה בסדר שהוא לא יהיה אובייקטיבי. עיתונאי חייב, ראשית, לדווח אמת, ושנית, להיות הגון מול נושא הסיקור שלו. כעיתונאי אתה יכול להוביל תפיסות עולם, אג'נדה, במובן הזה שיש משהו מאוד חשוב לך ואתה נלחם עליו, אבל אתה חייב להיות מאוד הגון מול מושאי הסיקור שלך ומול כל המערכות שאתה מסקר. לדוגמה, אם אני מסקר את משפט נתניהו, ואני מזהה

חקירה נגדית או טענות הגנה חזקות ומשמעותיות, החובה שלי היא לסקר אותן בצורה הטובה והמלאה ביותר. דרך אגב, בגלל שכל העניינים הנוגעים לחקירה ולמשפט מגיעים להליך המשפטי הפלילי עצמו, אנחנו צריכים להביא, צריכים לספר, כל דבר, כולל מסמכים. אני מתנגד להימנעות מפרסום של נושאים הנדונים במשפט. תפרסם את כל המידע שיש לך, את כל מה שאתה יכול לחשוף. אני חושב שבסופו של דבר האמת היא המצפן. השאיפה שלי היא להביא עובדות ולהגיד ככה זה היה, לא לכאורה. אני אעשה את זה גם אם יש הליך משפטי שמתקיים. אתן לכם דוגמה: ערכתי תחקיר על פרשת וואלה, תיק 4000. באו עיתונאים, דיברו מול מצלמות תוכנית "המקור", אמרו מה קרה, מה חוו, כל מה שאתם שומעים בעדות של אילן ישועה. דיווחתי שיש פה התערבות חריגה, מופרעת, מטורפת, שלא ראיתי כדוגמתה, במה שקורה בתוך מערכת עיתונאית. לא בעיתון שהוקם למען נתניהו כמו "ישראל היום".

"כעיתונאי אתה יכול להוביל תפיסות עולם, אג'נדה, במובן הזה שיש משהו מאוד חשוב לך ואתה נלחם עליו, אבל אתה חייב להיות מאוד הגון מול מושאי הסיקור שלך ומול כל המערכות שאתה מסקר"

התערבות במערכת קיימת. לא היה דבר כזה. אני לא אמרתי פעם אחת את המילה לכאורה. אמרתי שזה מה שקרה. אילו הייתי צריך לקשור את זה ללוחות זמנים שהיו עם הסיפור של הרגולציה מול בזק אז הייתי קושר את זה, כמובן בהירות. כעיתונאי אני לא אקרא לזה שוחד, כי שוחד הוא מונח משפטי. זה תפקידה של הפרקליטות ותפקידו של בית המשפט לקבוע אם אכן היה שוחד. אבל מותר לי לבוא ולתאר דברים שקרו. אם אני צריך להביא את ההקלטה של השיחות בין נתניהו למוזס, אני נותן להקלטה לדבר בעד עצמה ואני מראה מה קרה. אני לא צריך להגיד לכאורה אחרי מה שאני מראה. בזמנו עשיתי תחקירים תוך כדי ההליך המשפטי, אני מודה ומתוודה. הגיעו אליי מסמכים על פרשת ראשונטורס של אולמרט. זו פרשה מעניינת מאוד. מדוע? כי לא היה שום ויכוח על כך שהייתה מערכת שיצרה טובות הנאה ברורות לאולמרט, באופן כזה שהנסיעות שלו מומנו על ידי ארבעה חמישה גופים לאותה נסיעה. אף אחד לא יודע על השני. הסכומים האלה נצברים, ובסכומים האלה נוסעים בני משפחתו

לחו"ל. על זה אין ויכוח. כל הוויכוח היה אם אולמרט ידע או לא ידע. זה המקום שאני כעיתונאי נסוג לקו של הגרסאות. יש לנו את הקו של העובדות שאני כל הזמן שואף להיות בו. רק כשאני לא יכול להגיד מה היו העובדות, אני נסוג לקו של הגרסאות. אם אני יכול להגיד עובדות בלי להגיד לכאורה, אני לא נרתע מזה. לגבי הפובליציסטיקה: אני מודה שהפכנו להיות בשנים האחרונות בעלי קולות יותר פובליציסטיים, יותר דעתניים. זה תמיד היה לגיטימי. אני מסכים שהמינון גבר, ואני חושב שזה בין השאר משום שאף אחד לא תיאר לעצמו שאנחנו נהיה בתקופה כזאת משמעותית. כלומר, מעין אירוע כל כך דמיוני שאף אחד לא האמין שבאמת נהיה במצב הזה, שבאמת ראש ממשלה יכהן כשמתנהל משפט נגדו. אני חושב שכעיתונאי חלק מהתפקיד שלך זה להשמיע קול כשאתה נמצא ברמת הטירוף הזה. נכון, צריך למצוא את המינונים, כי בסוף אתה צריך לשדר חדשות שאנשים יגידו שהעיתונאי הוא לא רק נגד וכל מה שהוא אומר אנחנו לא מאמינים לו, כי הוא נגד ונגד ונגד. אתה צריך למצוא איזון. בסוף מוצאים את האיזון הזה.

האם יש משהו שאתה מצטער שפרסמת?

ברור שיש דברים שפרסמתי שאולי לא הייתי צריך לפרסם. יש לי דוגמה אחת, שלגביה אני מתלבט עם עצמי אם הייתי צריך לפרסם. יש תחום שאני ממש נרתע ממנו, תחום של דיני משפחה. כעיתונאי אני יכול לומר שזו בדרך כלל טעות להיכנס אליו. תמיד מעורבים שם ילדים, תמיד זה כל כך מורכב. פרסמתי מקרה שקשור לדמות מוכרת, שלדעתי התנהגה לא נכון ולא ראוי ולכן פרסמתי את זה. אבל אני חושב שאולי היו צדדים במשפחה שנפגעו מהפרסום, ילדים שנפגעו באופן עקיף. שאלתי את עצמי אם הייתי צריך להיכנס לזה. אני חושב שזה תחום שבו צריך להיות זהירים מאוד.

לגבי תקשורת ומשפט, האם יש לך עצות לבוגרים ולבוגרות בלימודי משפט איך להתברג בתחום של עיתונאות ובתחומים לא משפטיים אחרים?

בתחומים אחרים קטונתי מלתת עצות. אני חושב באופן כללי שלימודי משפטים פותחים הרבה מאוד כיוונים. זה באמת תחום שאתה יכול להשתמש בו בצורות כל כך מעניינות ומגוונות, ולכן ממש מומלץ ללמוד. לגבי עיתונאות, אני לא יודע לאן נוסעת הספינה הזאת שנקראת העיתונות הישראלית. היא לא בתקופה טובה בעיניי. זה בין השאר נובע מאותו שיח שבטי קשה. שמים את העיתונאי הימני לאזן את העיתונאי השמאלני ולהיפך. אני לא אוהב את זה. אני חושב שעיתונאות היא מקצוע. בסוף הצופים והקוראים רוצים לקבל ממך תחקירים, מידע, חשיפות, פרשנות טובה. כיוון

שאני אדם יחסית אופטימי, אני רוצה לקוות שאנחנו באיזושהי תנועת מטוטלת. אני מאמין שהמטוטלת תחזור לאט לאט למקומה הראוי. זה תחום שאני מאוד ממליץ לעסוק בו, ורוצה שיהיו שם אנשים טובים. אני לא מבטיח פרנסה טובה בשלבים הראשוניים, אבל אני כן חושב שזה מקצוע שאפשר להתקדם בו. אני מאמין שזה משהו ששווה להשקיע בו. בוגרים ובוגרות שרוצים ללמוד ולהיכנס לתחום העיתונות, אם הם יכולים לשלב במקביל ללימודי המשפטים גם לימודי עיתונות, זה נחמד. זה לא הכרחי, כי זה לא תחום שדורשים בו תעודה או תואר, אבל זה יכול להיות נחמד, כי גם דרך זה אתה לומד, מתחבר למקצוע. פה ושם יוצר קשרים, כי הרבה מורים לתקשורת הם עיתונאים. אתה יכול בעיקר להתחיל לעבוד, גם אם בעבודות חלקיות, בתחומים של טלוויזיה, של תחקיר טלוויזיוני, של תחקירים עיתונאיים. פעם היו המקומונים. אין היום את החיה הזאת, היא כבר לא קיימת. היום יש את הרשתות החברתיות, שהוא תחום מאוד מאוד משמעותי. אתה כותב ומביע את עצמך. יש היום עיתונות עצמאית. אנשים לא מתפרנסים מזה, אבל אנשים נכנסים לתקשורת הממוסדת דרך עיתונות עצמאית, דרך כתיבה עצמאית, גם זה כיוון נכון. אין לי עצה טובה יותר מאשר לנדנד, להגיע, להביא את עצמך. זה תחום מרתק. אנחנו רוצים לחשוב שאנחנו משפיעים, אני לא יודע כמה. אנחנו חלק מהשיח וברמה שאתה יכול לעשות ולהשפיע זה דבר מספק. זה תחום שיש בו הרבה מאוד אדרנלין. כשאתה חושף משהו שמקבל הדהוד, זה גם מאוד תורם לאגו. זה מקצוע שבהחלט יכול לפתח אנשים, גם לעזור, גם לתרום, גם לעשות דברים שאתה מאמין בהם, וגם, בסופו של דבר, לקבל פידבק טוב לעצמך. אני ממליץ מאוד, אבל שוב, אני בתקווה שהספינה הולכת למקום טוב. אני מקווה שהיא בסוף תגיע למקום טוב.

הפקולטה למשפטים

03-5318414

dikan.law@biu.ac.il

biu.ac.il/law

הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר-אילן

barilanlawfaculty

